

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Christiana Et Docta Divi Alchimi Aviti Viennensis
Archiepiscopi, & Claudij Marij Victoris Oratoris
Massilie[n]sis, poëmata, aliaq[ue] non poenitenda**

**Avitus, Alcimus Ecdicius
Marius Victor, Claudius**

Lvgdvni, 1536

Liber Secvndvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12149

CLAVDII MARIÏ VI

ctoris Massiliensis Oratoris com
mentariorum in Genesin

LIBER SECVNDVS.

Actenus archanam seriem, primordia
mundi,

Vt sincera fides docuit, sine fraude cu
curri:

Dum dignis læto vicis terrena carerent.
Nunc hominum mores, et iam mortalia versu
Aggresso, omnipotens vires Deus adde poetæ.
Postquã sacratis decedere iussus vterq;
Sedibus ac regnis, genitalia contigit arua;
Inq; sua stetit exul humo; mirabile quali
Ore rudes stupeant tam barbara rura coloni,
Quæ non frugifera distinctaq; arbore vernant.
Nec species placet vlla soli, nam mixta coacto
Pondere congeries confusa mole locatur.
Ardua, caute rigen t; syluis depressa laborant
Plana, carentq; herbis; hor rescunt edita dumis.
Heu qb? hæc spectant oculis, quo pectore cernunt,
Quorũ animis Paradisus uest; quæ causa doloris
Vna subest; dum cunctorũ iam plena malorum

o 3 Sepandit

Se pandit facies, longe tristissima, post tot
 Delicias Paradise tuas: & amœna locorum
 Gaudia fertilium: quorum vanissima præfens
 Semper adest, tristescq; animos idea fatigat.
 Nunc honor ille sacri nemoris maiore sereno
 Irradiat, nunc diuitias succurrit ademptas
 Sylua beata tuas: nunc pomi dulcior vsus,
 Nectareusq; sapor: viuís nunc floribus halans
 Tellus, absenti tristes contristat odore.
 O quàm nõ eadẽ (exclamãt) Paradise rependis:
 Imo etiã quãto præ illis hæc dona beatis
 Delicijs, peiora facis: sic tristibus illis
 Iam vitæ perit almus amor, penuria rerum
 Insinuat iam dulce mori: ne maior egestas
 Occurrat grauiore malo: nam viscera terræ
 Scrutari vesana fames, & quærere cogit
 Quà steriles dat sylua dapes: adeò vsq; malignis
 Herbarũ dubias passim radicibus escas
 Explorare iuuat, ventremq; explere latrantem.
 Tandem cunctarũ quibus indiget vsus egenos
 Atq; inopes rerum, docuit fors vltima summi
 Auxiliũ sperare patris: tum stratus vterq;
 Membra solo, lachrymis tantum mutocq; dolore
 Quæ

Quæ nequeunt verbis poscunt solatia votis:
Dum pudor internis subducit verba querelis.
Ergo vbi cognouit mutæ sibi reddita linguæ
Munera, confurgens tali prece supplicat Adam
Omnipotens auctor mundi, rerumq; creator,
Quæ mihi labe mali insensum atq; audacib⁹ ausis
Constitui, foelix olim dum vita maneret,
Et celeres animos visu super astra daretur
Possè sequi, late circum perq; omnia fuso:
Hos ego quur oculos tua quodã archana tuentes,
Vel iam nõ habeo, vel magna ex parte minutos,
Et tetro clausos terreni carceris antro,
Vt iam nil veri præter mortalia quedam, &
Fluxa videre datũ ac mundũ in peiora labantẽ:
Atq; ideo omnipotẽs qui semper totus vbiq; es,
Ad te confugimus, trepida te mente precamur,
Exaudi miseros, quos semper cernis & audis,
Quum me olim parti damnatæ adnectere vellet
Ille caput scelerum, mundi insensissimus hostis:
Nil per se solum ne victus cederet, ausus,
Serpentis formam accipiens, & cõiugis illa
Arma meæ, duro confecit vulnere; sic nos

o 4 Artificis

Artificis scelerum fraus impr ouisa subegit.
 Quumq̄ ego damnarer iusta pro crimine pœna,
 Agnouit culpam tanto mens ic̄ta dolore:
 Vt mihi me de me pœnam præbere putarem.
 Idcirco & gemitus pœnæ, lachrymasq̄ negaui.
 Amplexusq̄ animo solatia dulcía pœnæ
 Hanc ipsam posthæc sacra inter munera ponens
 Pro venia sceleris: non iam detrecto labores
 Quoscūq̄ addideris: tamē interea optime iudex
 Si iuuat, exaudi nīl in tua iussa precantes.
 Nec iā istud lachrymis & mœsta voce precamur,
 Iudicij censura tui quò se illa resoluat:
 Tota sed vt plenas teneat sententia vires.
 Iussisti mota victum me quærere gleba,
 Et steriles spinas sparsa pro fruge leuandas
 Dixisti, & tribulos pro fructibus, ergo serēda est
 Vt fallat mea vota seges quæsitā labore.
 Noscere da quæ sint segetes, quo more serendæ.
 Fructiferæ quæ sint herbæ, quæ forma laboris:
 Da pater auxilium miserēs, h̄scq̄ imbue sensus:
 Tunc erit vt rerum compos, & certa salutis
 Seruiat Eua mihi, sæuumq̄ experta parentis
 Supplicium pariat populos vt crimine nostro
Plectantur

Plectantur, purgetq; patrum peccata, nepotum
Mortibus æternam faciens successio pœnam.
Interea dum sic orant, serpentis imago
Indice visa metu tacito se tramite ferre
Leniter ad molles spiris reptantibus herbas,
In se conuertit trepidos: diriq; doloris
Excussas odio cognatas traxit in iras.
Et prior Eua viro. Si te suprema malorum
Causa mouet, rape saxa manu, dat ecce facultas
Auctorem læti læto dare, callidus ille
Supplicij doceat proprijs & morte cruenta
Quàm sit triste mori, qui me male perdidit & te.
Dixit, & elapsum cursu petrisq; secuta est
Missilibus: quin & duras per robora cautes
Quò se reptando condebat callidus anguis,
Ambo proijciunt: quarum rigido vna lacerto
In nudum casu silicem dimissa resultat,
Scintillamq; ciet: sicco quæ è fomite nata
Exijt in flammam, & crinita incendia latè
Extendens tota iam sylua ardebat adepta.
Hic horrent, latebrasq; gradu trepidante requirunt.
Sed pavidos stupor ipse tenet: curamq; sagacem
Inijcit insolitæ flammæ: quam cernere rursus
o s Et timidi

Et t̄m̄idi spectare volunt. Paulum ergo remoti
 Telluris dorso sterilis mirantur opacas
 Defluxisse comas, nemorumq̄ horrere fauillas,
 Fuscariq̄ diem, totas splendescere terras,
 Et lucem sub sole nouam: nec mente quieta
 Accipiunt crepitus stridentibus vndiq̄ syluis,
 Vndantescq̄ globos flammaram, in sidera latos,
 Nec quòd radices immerfus tendit in imas
 Ignis edax penitus: sumpto quo victa calore
 Terra suas pandit generosa ad munera venas.
 Quæ quum iam cuncto siccata liquore fuisset
 Mox fieri liquor incepit: riuiscq̄ metalla
 Fundere quæq̄ suis, fuluo hinc torrente coruscat
 Auri summus honos: candenti lacte renidens
 Effluit argentum, rigor æris lubricus errat:
 Et coit in mollem resoluta corpore massam.
 Vis breuibus formã ardentis cõprenderè syluæ:
 Sulphureæ volitant nemoris per opaca fauillæ,
 Nõ aliter quàm dũ ruptis sicca Aethna caminis
 Egerit immixtis stridentia sulphura flammis:
 Tum se decoctis tellus pinguissima glebis
 In fœtus mouit varios quos imbre marito
 Parturiens putri dissoluit rura meatu,

Qua

Qua tumidi crepuere sinus, elataq; messis
 Extitit, & motis vndans trepidauit ariftis:
 Disceret vt speciem segetis nouus accola¹ cultæ,
 Nil tamẽ hinc longus quidquã sibi vëdicet vsus,
 Nil casus virtutis inops, Deus omnia nosse
 Quę bona sunt cum luce dedit: mundoq; minori
 Quidquid maior habet sacro innotescere sensu
 Secq; per hæc voluit: quòd si illibata maneret
 Vt data mens homini est, nulliq; obnoxia culpæ:
 Non illam species, non illam corpora rerum,
 Nõ modus astrorum, numerus nec mollis arenę
 Falleret, aut quantis cum magno terra profundo
 Extensa est spacijs: aut quæ mensura peractæ est
 Molis: quid resonet motu septemplicis axis
 Armoniaẽ vocale melos: nunc discitur vsu
 Assiduisq; datur studijs: quãquã arte vel vsu
 Quod capimus, domino semper donãtetenemus.
 Et vero ad primos vt se digressa parentes
 Nostra chelys referat, iam quęso attẽdite paucis.
 Pulsus ab augustis Paradisi sedibus Adam,
 Nullum habuit prius officium quã cõiugis vsu, *Adam vero*
 Atq; omnẽ natis operam nauare creandis: *cognouit*
 Ergo vbi prima domus natis iam plena duobus *vxorẽ suam*
Euã. Gen. 4.
 Inter

Inter tam varios solatia multa labores
 Attulit: atq; nouum se vidit vterq; parentem:
 Multiplicata graues releuauit cura dolores:
 Et spes iam subiit proprijs gaudere ministris
 Ruris in officio: quorum qui maximus æuo,
 Arua Cain duris vertebat pinguia rastris.
Cain. At viuo gaudere lucro dignissimus Abel
Abel. Collibus in nudis, & sicci germine campi
 Innocuas pascebat oues, & lacte parentes.
 Verum expectati sensere vt gaudia fructus
 Diuino intuitu inci sua vota fauore:
 Mox decreuit vterq; sui libamina fructus
 Prima dicare Deo: sacras prior impedit aras
 Frugibus ille nouis: niueo magis hic litat agno:
 Prima sacerdotum species, mox hostia fratris
Abel Christi Impia: sed Christum longe tamen ante figura
figura. Signans. Perpetuus nam quū foret ille sacerdos
 Summi Melchisedech ex ordine: protinus in se
 Conflata inuidia, & fratrum liuore suorum est
 Hostia saluifica dum pendet ab arbore factus:
 Sic olim ante sui præsensit candidus Abel
 Inuidiam fratris: nam quum de fruge litasset
 Iste sua: niueo ille agno, mox protinus altum
In coelum

In cœlum ascendit combusto fumus ab agno;
 At contra per inane volans de frugibus illis
 In terram redijt fugienti fumus olympo;
 Aut quod peiores domino sacrauerat, aut quòd
 Illi non gratum est animo quod prodit auaro.
 Inde Cain tamen insanas flammatur in iras
 Inuidiæ ducens illo de fonte venenum
 Vnde propinarat serpens; fratremq; cauendi
 Ignarum sæua mactatum cæde trucidat.
 Heu facinus, quò non miseros furiosa libido,
 Quò non ira, recens odiũ, & vis improba cogit?
 Quid meret innocuus frater? n um sanctior ille
 Quòd fuit, interim meruit? iam facta parentum
 Non est posteritas quòd quidquã accuset, & ipsi
 Flagitiũ addidimus; iãq; est quod callidus anguis
 Obijciat, si fors illum accusare velimus,
 Quod morimur; nãq; ad cumulũ pma illa ppago
 Criminis, adiecit mortem; culpamq; parentum
 Inductam mundo (horrendum est id dicere) fecit
 Impietas scelus esse nouum, sic impie, sic tu
 Dire Cain primore nouum cæde inficis orbem;
 Pro qua perpetuas pœnas iam morte solutus
 Aeternumq; dabis, longe serpente nephando
 Deterior,

*Inuidia Cain
in Abel. Ge. 4*

*Abel mors.
Apostrophe.*

*Cain primus
mortis illa-
tor.*

Deterior, tua metimur si crimina, namq̃
 Attulit ille necem nobis, non intulit, at nos
 Cœpimus adlatam; tu vero hanc primitus infers:
 Tanto illo peior, vitari publicus hostis
 Quòd potuit; tu priuatus nulla arte caueri
 Iam poteras: quis enim dilecto a fratre timeret?
 At vero nulla est hominis tam dira nephandi
 Culpa, Deus quã non animo clemente remittat,
 Si modo pœniteat facti; quod teste Caino
 Accipimus: quem tunc fraterna cæde madentẽ
 Non indignũ habuit (tanta est clementia) sese
 Corruptore Deus, quin blanda voce rogatum
 Frater vbi suus ille foret, facinusq̃ negantem,
 Arguit, & leuiter tanto pro crimine punit.
 Nã profugũ tantũ atq̃ extorrẽ ab vtroq̃ parẽte
 Longius amandat, uastafq̃ relegat in oras:
 Et iubet à patrijs confestim excedere terris:
 Hac etiam longe misero fœliciter in re
 Gratificans: grauior nã multo est pœna videri
 Inter fœlices, & pura mente beatos
 Victuro post supplicium, factiq̃ pudorem.
 Vtq̃ sit exilium leuius, comes additur vxor
 Fida reo forsan ne desperatio solum

Arriperet;

Pœna Cain.

Arriperet: tū etiā quæ duras pectoris ægri
 Molliret curas, & moto corpore fractum
 Sisteret amplexu, nulliq; obnoxia culpæ
 Et dominū votis & pura mente colendo,
 Eliceret quidquid possit fatis esse duobus.
 Sic multa extorres comitatur gratia: quorum
 Auxit multiplicans per nomina mille nepotum
 Progeniem Deus omnipotēs: regēq; Cainū
 Esse dedit populis, quos cingere mœnibus vrbes
 Erudijt, prælonga videns in tempora natos.
 Interea mœsto rursus grauis Eua marito *Gen. 5.*
 Pensarat primū sancto iam pignore dānum:
 Reddideratq; iterum nata iam prole parenti
 Multiplices animi curas, & mixta labore
 Gaudia: Seth puero nomen fecere, vice Abel *Seth.*
 Quē dedit omnipotēs illis Deus: vnde secuta est
 Posteritas, cuius de semine prodijt Enos, *Enos.*
 Qui primus tacita lectus virtute sacerdos,
 Posse ciere pijs precibus votoq; potentem
 Sperauit, meruitq; Deum, populumq; secutum
 Imbuit æterni cultū seruare parentis.
 Cuius de serie pollens virtutibus Enoch *Enoch.*
 Descendens, meritis etiam non impar auitis.
 Redditus

Reddītus in sedes patrias orbemq̄ beatum,
 Viuit adhuc, & habet vitæ iam regna futuræ.
 Hic iusti proauus Noe: sub tempora cuius
 Infecit totum studijs concordibus orbem
 Culpa frequens, vicijſq̄ sequens adiunxit auitis
Vita hominū breuiatur. Posteritas vicium: quapropter mille per annos
 Aut prope, maiores, quum viuere conſueuiſſent:
 Ne peruerſi hominū mores creſcentibus annis
 Augmentum acciperent, vitijſ vt terminus eſſet.
 Maximavita hoīm luſtra ad duodena redacta eſt
Gene. 6. Namq̄ Cainigenū quū ſe coniuncta prophanis
 Damnaffet thalamis in peius prona iuuentus:
 In varium facinus ſuperum deſerta fauore
 Proſilit, inq̄ omnes currit temeraria lapſus.
 Tum Deus auerſo tā multa ob crimina mundo
 Confestim inſenſus voces erumpit in iſtas.
Nō permanebit ſpiritus meus in hoīe in æternum. Nequaquā poſthęc humana in gente manebit
 Spiritus ille meus: vitam nec proferet vltra:
 Viuere biſſenos decies contenta per annos
Gen. 6. Vita nocens hominum: quoniam terrena ſequuti
 Plus carnis quā mentis habent: ſic ergo ſeuera
 Aeuī conſtituit tempus ſententia certum
 Iudicis immoti: longæ ne tempora vitæ
 Criminis

Criminis augendi caussam præstare valerent.
 Flagitij quid enim iam non auderet iniqui
 Impia gens hominũ: nam magna mole gigãtes
 Monstra horrenda hominũ vario de semine nati
 Nil non audebãt: queis vna & maxima virtus
 Non fore ad extremum prauos: quos dira libido
 Crimen in oẽ trahẽs nullas sine sanguine noctes,
 Aut sine cæde dies vnquam ductare sinebat:
 Immemores iuris diuini, hominumq̃, suiq̃,
 Affectusq̃ p̃ij, natrumq̃, patrumq̃ suorum,
 Autorisq̃ Dei: tantũq̃ in crimina summa
 Processum est, hoies dominũ vt formasse pigeret:
 Vt peruersa etiam Deus ob peccata nocentum
 Criminis expertes animas conuoluere vellet:
 Atq̃ superfusis terras immergere lymphis:
 Rursus in antiquã mundo redeunte figurã.
 Vnus erat Noë iustus quem propter in iras
 Differret prodire Deus: quem vita fidelis
 Iam per quingentos immunem criminis annos *Noe p̃bitas.*
 Duxerat, & sancta degentem in lege probarat.
 Cui sic sancta Deus pandens archana reuelat.
 Iamq̃ hominũ vitijs infectũ turpibus omnẽ
 Aëra cum terris in deteriora relapsis
 p Eluere,

Eluere, & tumido visum est submergere ponto:
 Vt dum cuncta ruens operit, iussusq; residit
 Gurgite præcipiti, pollutum diluat orbem,
 Implicitosq; hoïes: & quidquid viuere iussum est
 Causa hominũ, inflati conuoluat labe profundi.
 Sed quia tu solus cui cordi nostra voluntas,
 Deuotum sanctis duxisti legibus æuum,
 Peruersis semper voto meliore repugnans:
 Sic decretorũ moderabor iura meorũ,
 Vt mihi quũ iustas luerit gens impia pœnas,
 Purgatæq; orbis feces: tum dignius à te
 Incipiat mortale genus: summũq; parentem
 Te numerent populi posthęc qui tempora viuēt.
 Quadratis igitur trabibus contexta paretur
 Archa tibi, cubitis sed quæ sit longa trecentis;
 Lata quater denis denos super: aëra in altum
 Ter denis surgens: cubitali ornata fenestra.
 Insuper à læua ponatur ianua parte.
 Tunc calidũ bibula spirans cõpage bitumen
 Exploret tenues & vestiati vndiq; rimas.
 Quumq; triplex spaciũ discreuerit area duplex,
 Sic discernantur proprijs animantia nidis
 Ne violent permixta genus, cõmissaq; pugnent
 Confundatq;

Archa dilu-
 uij. Gene. 6.

Confundantq̄ cibos, quorum te condere par est

Tantum materiem: nam dispensata receptis

Ne desit, præstare meum est. Hæc mente fideli

Noe concipiens (nam animũ sensumq̄ ministras,

Velle & posse dabat famulo, quodcũq̄ iubebat.)

Iussu opus adgreditur, densas p̄sternere sylvas

Incipiens, atq̄ annosas proscindere quercus.

*Noe archam
aggreditur.*

Admittunt luci radios, vmbriq̄ leuatur

Campus, & æquæuo spoliatur robore valles.

Sed quum tam multo fuerit properata labore

Summa operis cœpti centum differtur in annos,

Vt bona vita sequens, vitæ delicta prioris

Emendet, mutetq̄ feros gens impia mores.

O miseri quos tam iustæ dilatio poenæ

Plus facit esse reos: nec iam pro crimine tantum

Præterito, at longe grauius plectentur, ob ipsum

Temporis indulti spaciũ, veniamq̄ neglectam:

Quum testaretur se parcere malle reuersis

Tempore dilato dominus. Iam mole peracta

Machina constabat laterum compage capaci

Diffugiũ quod supremum pater ipse pararat

Naufragijs natura tuis, rapidisq̄ fluentis.

Tum Deus è celso famulum dignatus olympo

p 2 Voce

Gen. 3.

Voce monet Noë summum iam tempus adesse;
 Condere se latebris, natos cum vxore, nurusq;
 Eripere instanti exitio, mortisq; tenebris:
 Cunctaq; viuificis animalia reddere claustris:
 Siue ea terra fouet, seu clarus sustinet aër,
 Singula de mundis septena, & singula bina
 Ex his quæ sacris minus apta, immūda vocātur.
 Nec mora fit, qui dquid conuexo cardine cœli
 Nascitur, ignotum diuersis partibus orbis,
 Quod stupet Eous, quod pallidus horret Iberus,
 Australis *Libyæ* calidis quod nutrit harenis,
 Scindit Hyperboreas miro quod lumine noctes
 Festinat trepidans: & apertæ immergitur arcæ.
 Diluuium dicas iam præsensisse, Deoq;
 Authori parere suo: & pecudes ratione carentes
 Plus quàm imprudentes homines ratione valere,
 Et si nil sapiunt. Ergo omni semine vitæ
 Prægravidā vt primū claudī Deus imperat archā,
 Nox ruit, & subitæ cœlum obduxere tenebræ,
 Effusoq; cadens terras ferit aëre nymbus.
 Gen. 7. Et furit, & toto pariter defauit in orbe.
 Nec satis excidio est, qui nubibus effluit imber:
 Antiquæ laxantur aquæ, iamq; æthere aperto
 In nubes

Diluuij de=
 scriptio.

Gen. 7.

In nubes vacuas cœlum pluit: & referata
Defluit in lymphas mundus cœlestis abyſſo:
Atq; nouos pandit fontes torrentibus æquos.
Dumq; vno immixtum raptim se gurgite iungit
Quod cœlũ, quod terravomit, quod nubila fūdũ,
Iuuoluit mersos mixti s cultoribus agros,
Implicitosq; greges stabulis, cum ciuibus vrbes,
Obruit inter aquas: populiq; natante ruina
Nulla manet rerum facies: tegit omnia flumen:
Crescendoq; suum perdunt & flumina nomen.
Mox etiam cursum, nullis satiabilis vnquam
Annibus oceanus: tam magna mole ruentes
Iam perſentit aquas: aucto quas gurgite maior
Pellit, & in cumulum redeuntes surgere cogit.
Donec contractis æstum attollente profundo
Vndiq; littoribus summo se circite iungit
Fluctus, & oppressis concurrunt æquora terris.
Et iam terquinis super omnia celsior vlnis
Archia ferebatur: namq; hæc mensura supremos
Excessit montes, cum quadraginta diebus
Vnius pluuiæ furor, & mors vna fuisset.
Ter quinquagenis dehinc solibus aëre sudo
Conſimilis ponti modus & mensura remansit.

p 3 Dum

Dum pater omnipotēs iam dudū in carcere gētis
Conclusæ miserens, terris abscedere magnum
Paulatim iussit pelagus, sensimq̄ relabi:
Ne raptim fugiens terras subuerteret omnes:
Et stabilem in sedem tellus vt sicca mearet.
Deniq̄ diffuso planus mox aëre vertex
Prodere se cœpit; pedetentim & summa videri
Posse iuga, ac planos scopulis descēdere fluctus:
Cumq̄ residenti sensim prorumpere sylvas
Aequore, & occultos paulatim surgere colles.
Iamq̄ niger patula speculator missus ab archa
Aëra reppererat placidum, prædaq̄ reperta
Non iam curabat consueta in claustra reuerti:
Ergo emissa semel vitali è sede columba
Nil referens certi, rursus dimissa reportat,
Paciferæ frugis paruum libamen oliuæ.
Tantus ad indiciū hoc magni cū laude parentis
Captiuūm fletus, quo se gaudere reuelant
Exoritur; quantus muris quū victor acerbus
Insultat subitum obsessis, si forte feratur
Auxilium; quantus quū iudice missa modesto
Addictos rursus vitæ sententiâ reddit:
Quantus in ambiguū funus quū vita recurrit

Inter

Inter lugentum lachrymas & gaudia fletus:
Postea quā rursus speculatrix arua patere
Nunciat, hoc ipso terris quòd missa receptis
Non redijt, tædet pigras perferre latebras:
Et iuuat ad cœli ventos spirare patentis:
Atq; animam ætherio laxatam pascere sensu.
Sed nulli claustro fas est exire patienti,
Donec relliquias illuc qui iusserat orbis
Ingredier, iubeat sacris excedere claustris,
Cœlitus admonitum fida cum coniuge Noë,
Cūq; domo, & natis pariter nuribusq; pudicis:
Et noua deductis iterum dare rura colonis:
Cunctaq; succidua seruata animantia proli,
Iam captiua diu claustris emittere apertis,
Quæ bonus humanos opifex seruarat inuisus:
Quæ postquā data porta, ruunt: pars aëra pennis,
Pars saltus, syluasq; petunt: pars merfa cauernis
Infoditur, patulis: terræ pars libera campis,
Exultat siccis, & prato vernat aperto.
At vero mundi sortitus regna secundi
Cuncta oculis Noë lustrans, ac mente capaci
Accipiens, animumq; volens saturare replendo:
Cuncta haurit, rapido perlustrans omnia visu.

p 4 Miraturq;

Miraturq̄ nouum solito fulgentior orbem
 Tum mage sol rutilus; ridet maiore sereno
 Læta poli facies; & desperata virescunt
 Fœtibus arua nouis; sed adhuc versatur imago
 Ante oculos, tantæ semper memoranda ruinae,
 Inter aquas quid pertulerint: quid munere sacro
 Non etiam tulerint, fremeret quã verbere sæuo
 Pontus; & illisfas contemneret archa procellas.
 Cumq̄ suis Noe quã prompta & lata reuoluit
 Se circum summi fuerit largito patris.
 Cogit & attonitos mirari ac voluere secum,
 Vnde tot esca animis toto suffecerit anno:
 Quis potus, namq̄ hoc constat si cætera vitæ
 Suppeterent, clausos dum fluctuat archa perire
 Inter aquas potuisse siti; nisi rector olympi
 Humano prorsum auxilio, donoq̄ carentes
 Sustinuisset, eo quo condidit omnia nutu.
 Ille etenim longe perituros carcere noctis
 Affectu lucis spolians, virtute repleuit.
 Ille vt tam segnem possint perferre quietem,
 Infudit pigri placidum torporis amorem:
 Iam quid enim nõ omnipotēs sua dextera possit,
 Qui gelidi raptim mersos sub gurgitis vndas
Quum

Quñ visum est ardere facit: flāmasq; sub ipsas
 Algere inuectos: & qui nunc tempore paruo
 Posse perire homines docuit mergentibus vndis
 Ostendet flammis atq; vndis posse renasci.

FINIS LIB. SECVNDI.

CLAVDII MARIIVS

ctoris Oratoris Massiliensis com
 mentariorum in Genesin

LIBER TERTIVS.

Alia mente gerens venturaq; secula *Gene. s.*
 cernens

Nō prius officij quidquā seruat⁹ inire
 Cōstituit: quā sacra Deo laudesq; re
 pendat,

Gratesq; euaso referat discrimine Noë.

Mox niueo sacra exurgunt altaria saxo:

Agnouitq; hæc prima recens altaria mundus:

Antea totus enim conuexo tramite cœli

Templū mūdus erat, tū dudū ad sacra paratis

Affuit è gregibus septenis hostia præceps:

Seu volucrū ex specie, mollis quas sustinet aër:

Siue ex ijs quæ terra parit: nā septima quæq;

Aris sternuntur deuota animalia sacris,

p s Aethereo

*Primū altare
 Deo sacrū.*